

45 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
สี่สิบห้าปีการศึกษา พัฒนาการและก้าวไกลสู่สังคมก้าวหน้า

บทความฉบับเต็ม

โครงการประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 6

“45 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สร้างสรรค์การศึกษา พัฒนางานวิจัย ใช้นวัตกรรมนำสังคม”

45th Anniversary of PKRU Educating, Developing Culture, Social Innovation

ระหว่างวันที่ 16-17 กุมภาพันธ์ 2559

ณ ศูนย์ประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

การนำเสนอ
ผลงานวิจัย

• • • •

ขอขยายการนำเสนอ

1. สาขาสังคมศาสตร์และบริหารธุรกิจ
2. สาขาการศึกษา
3. สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

<http://seminarresearch.pkru.ac.th/>

บทความฉบับเต็ม : การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 6

ผู้จัดทำ สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา กาหยี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หิรัญ ประสารการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก จำนวน 44 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายใน จำนวน 23 คน

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวรา สุวรรณพิมล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัฐพล พรหมสะอาด

ดร.ดวงรัตน์ โภยกิจเจริญ

นางสาวประไพพิมพ์ สุระเชษฐคมสัน

นางอารยา โพธิ์ทอง

นางสาวเลอลักษณ์ แก้วคงสุข

นางสาวพรทิพย์ ช่วยบำรุง

ฝ่ายดำเนินการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

21 หมู่ 6 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

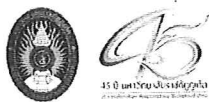
โทรศัพท์. 0-7621-1959 ต่อ 7410 โทรสาร. 0-7621-1778

Email: researchpkru@gmail.com Web site: <http://research.pkru.ac.th>

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความจากภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

1	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุเทพ เชาวลิตร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2	รองศาสตราจารย์ ดร. กำชัย นัยธิติกุล	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
3	รองศาสตราจารย์ ดร. ชิตณรงค์ ศิริสถิตย์กุล	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
4	รองศาสตราจารย์ ดร. ชีรวัดน์ นิงเนตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
5	รองศาสตราจารย์ ดร. ชูศักดิ์ เอกเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
6	รองศาสตราจารย์ ดร. ธงชัย เครือหงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
7	รองศาสตราจารย์ ดร. นิกร ศิริวงศ์ไพศาล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8	รองศาสตราจารย์ ดร. พนอเนื่อง สุทัศน์ ณ อยุธยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา
9	รองศาสตราจารย์ ดร. พระครูสิริรัตนานวัตร	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
10	รองศาสตราจารย์ ดร. สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
11	รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน อัสวภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
12	รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ บุญเลิศ กุ้เกียรติตระกูล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13	รองศาสตราจารย์ พร พ่วงกิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
14	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมล จิรเสริอมรกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
15	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จอม สุวรรณ	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
16	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูสิทธิ์ คงเรือง	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณาธิญา วีระกิจ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
18	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีรัตน์ นวลช่วย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
19	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทวรรณ ช่างคิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
20	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ ศุภษร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
21	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรียานุช บวรเรืองโรจน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
22	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
23	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมสงวน ปัสสาโก	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
24	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนิรุจน์ มะโนธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
25	ดร. เกรียงไกร ไวกาญจน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
26	ดร. เกษร เมืองทิพย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
27	ดร. จิตติมา ศิลประชาวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
28	ดร. เชิงฉู้ภัทร์ เดชครุฑธานนท์	ตำรวจสันติบาลกระบี่
29	ดร. ฐาศุภร์ จันทร์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
30	ดร. ณัฏฐ์ หลีกชัยกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความจากภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (ต่อ)

31	ดร. ตติยาพร จารุมณีรัตน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
32	ดร. บรรณกมล ทิพย์รัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
33	ดร. ประพรศรี นรินทร์รักษ์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต
34	ดร. ปานแก้วตา ลักนาวานิช	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
35	ดร. ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
36	ดร. พัชรี หล่งหม่าน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
37	ดร. พิษญา ชัยนาค	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งภูเก็ต
38	ดร. ภัทรพร ภัคดีฉนวน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
39	ดร. รุ่งลาวัลย์ จันทร์ตนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
40	ดร. วรณวิษณีย์ ทองอินทรราช	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
41	ดร. ศุภธิดา อับดุลลาగాซิม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
42	ดร. สมศิริ พยัคฆรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
43	ดร. สุวรรณมา หล่อโลหการ	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด ภูเก็ต
44	ดร. อนุมิตี เดชชนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความจากภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

- 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวรา สุวรรณพิมล
- 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชญานิศ ลือวานิช
- 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงเกียรติ ภาวดี
- 4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ทุมทอง
- 5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ เสียบประเสริฐ
- 6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผุสดี พรผล
- 7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวรรณ บัวทอง
- 8 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายธาร ทองพร้อม
- 9 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา วงศ์ธนะบุรณ์
- 10 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวนิช ชัยนาค
- 11 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิชา วิริยมานุวงศ์
- 12 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนงนาฏ ไพบุพงศ์
- 13 ดร. ณัฐพร รัตนพรรณ
- 14 ดร. ณัฐวุฒิ บุญศรี
- 15 ดร. ดวงรัตน์ ไทยกิจเจริญ
- 16 ดร. บัณฑิตย์ อ้นยงค์
- 17 ดร. พิธา จารุพูนผล
- 18 ดร. มนตรี วีรยางกูร
- 19 ดร. วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ
- 20 ดร. วิญญู วีรยางกูร
- 21 ดร. อดุล นาคะโร
- 22 ดร. อธิพันธ์ เสียมไหม
- 23 ดร. อรุณศรี ว่องปฏิการ

พฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขต

กรุงเทพมหานคร

Behavior Decision Making of Chinese Herb Product of BMA (Bangkok Metropolitan Area) Residents.

นภา สมบัติวานิชย์กุล¹ ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ²

¹สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี โทรศัพท์ 0909717535

อีเมลล์ napa.n2235@gmail.com

²อาจารย์ ,ดร., คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี โทรศัพท์ 0809980089

อีเมลล์ tanirata@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครที่ตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายจากประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาในรูปแบบค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 21 – 25 ปี เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีการเลือกบริโภคสมุนไพรจีนสูงสุด 2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลข่าวสารโดยบุคคลอื่นแนะนำ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน ความถี่ในการเลือกบริโภคสมุนไพรจีนต่ำกว่า 5 ครั้งต่อเดือน มูลค่าเฉลี่ยต่อครั้งไม่เกิน 1,000 บาท วัตถุประสงค์หลักในการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีนคือ เพื่อบำรุงร่างกาย เลือกบริโภคสมุนไพรจีนผ่านช่องทางร้านค้าทั่วไป เลือกทานเมื่อจำเป็นเท่านั้น ภายหลังจากบริโภคสมุนไพรจีน ผลที่ได้รับ คือ สุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ และ 3) กระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม โดยครอบครัวมีความสัมพันธ์สูงสุด และด้านปัจจัยทางจิตวิทยา โดยการเรียนรู้มีความสัมพันธ์สูงสุด

คำสำคัญ: สมุนไพรจีน พฤติกรรม การตัดสินใจ

Abstract

This study was a quantitative research and its objectives were 1) to study demographic factors of Thai people that had decision making of Chinese herbs consumption in Bangkok. 2) to study the behavior of Thai people that had decision making of Chinese herbs consumption in Bangkok. 3) to study the factors related with the decision making of Chinese herbs consumption in Bangkok. . The study is based on survey research using a questionnaire to collect the data from the target group of 400 samples that lived in Bangkok. The data analysis showed in the forms of frequency, percentage, mean, and standard deviation for descriptive statistics and used the

Pearson's correlation coefficient for hypothesis testing.

The research results revealed that 1) Most of the samples were female, the age of 21 – 25 years, the education level at bachelor degree and average income no more than 10,000 baht per month had the highest decision making to consume Chinese herbs. 2) Most of the samples got the information by recommendation from the others in order to choose Chinese herbs consumption. The frequency to consume Chinese herbs was less than 5 times per month and the average purchase value was less than 1,000 baht. In addition, the main objective to consume Chinese herbs was restorative the body and the channel to buy Chinese herbs are a traditional store, eat only when having a necessary condition and the result after consuming Chinese herb was a healthy life. 3) The decision making of Chinese herbs consumption related with the social factors which family had the most relationships and for the psychological factors, learning had the most relationships.

Keyword: Chinese herbs, behavior, decision making

บทนำ

ในปัจจุบันแพทย์แผนปัจจุบันมีบทบาทอย่างมากในการรักษาโรคร้ายไข้เจ็บ แต่ทว่ายังมีผู้ป่วยบางกลุ่มที่เลือกรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกหรือการแพทย์แบบผสมผสาน (สำนักงานการแพทย์ทางเลือก, 2558) เนื่องจากการแพทย์แผนปัจจุบันมีข้อจำกัดในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการรักษาที่สูง ผู้ที่มีรายได้น้อย โอกาสเข้ารับการรักษาการแพทย์ปัจจุบันก็น้อยลง และยังมีผลข้างเคียงของยาแผนปัจจุบันอีก ทำให้แพทย์ทางเลือกมีบทบาทในการรักษาโรคมามากขึ้น ผู้ป่วยที่มีโอกาสรับการรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกต่างมีสุขภาพแข็งแรงขึ้น ทำให้ผู้ป่วยเหล่านั้นนำวิธีการรักษาไปรักษาผู้อื่นต่อ นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมการแพทย์ทางเลือกไม่ได้เลือนหายไป (ปาริสา หวันใจหยิน, 2553, น. 8-11)

องค์การอนามัยโลกแห่งสหประชาชาติได้ทำการวิจัย พบว่าโรคบางโรคสามารถรักษาให้หายได้โดยไม่ต้องรับประทานยาแผนปัจจุบันหรือการผ่าตัด ด้วยวิธีการรักษาด้วยแพทย์แผนทางเลือกที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ มนุษย์แสวงหาวิธีการต่างๆ มาทำให้ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ โดยแพทย์ทางเลือกนั้นจะเน้นใช้วิถีของธรรมชาติ แนวทางการรักษาจะแตกต่างกันตามขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ซึ่งแพทย์ทางเลือกสามารถนำมาใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันได้ (ปาริสา หวันใจหยิน, 2553, น. 15)

ปัจจุบันโรงพยาบาลต่างๆในประเทศไทย ได้มีการเปิดรับแพทย์ทางเลือกเข้ามาใช้ในการรักษาผู้ป่วยมากขึ้น (สำนักงานการแพทย์ทางเลือก, 2558) ประเภทของแพทย์ทางเลือกในประเทศไทย มีดังนี้ 1. โภชนบำบัดโดยหลักการที่ว่าอาหารกลายเป็นยารักษาโรค เช่น การรับประทานอาหารตามหมู่เลือด 2. การนวดตามอวัยวะต่างๆในร่างกาย 3. การใช้ธรรมชาติบำบัด เช่น การเดินในน้ำ การอาบแสงอาทิตย์ 4. การออกกำลังกาย เช่น โยคะ รำไท่เก๊ก มวยจีน 5. การทำสมาธิ กำหนดลมหายใจ 6. การเลือกใช้สมุนไพร เช่น สมุนไพรไทย สมุนไพรจีน 7. การจัดกระดูก (ปาริสา หวันใจหยิน, 2553, น. 8-11)

การแพทย์แผนจีน (Traditional Chinese Medicine) เป็นศาสตร์ที่พัฒนาจากประสบการณ์การรักษาและความพยายามที่จะอยู่รอดจากโรคร้ายไข้เจ็บของชาวจีน การแพทย์จีนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1.

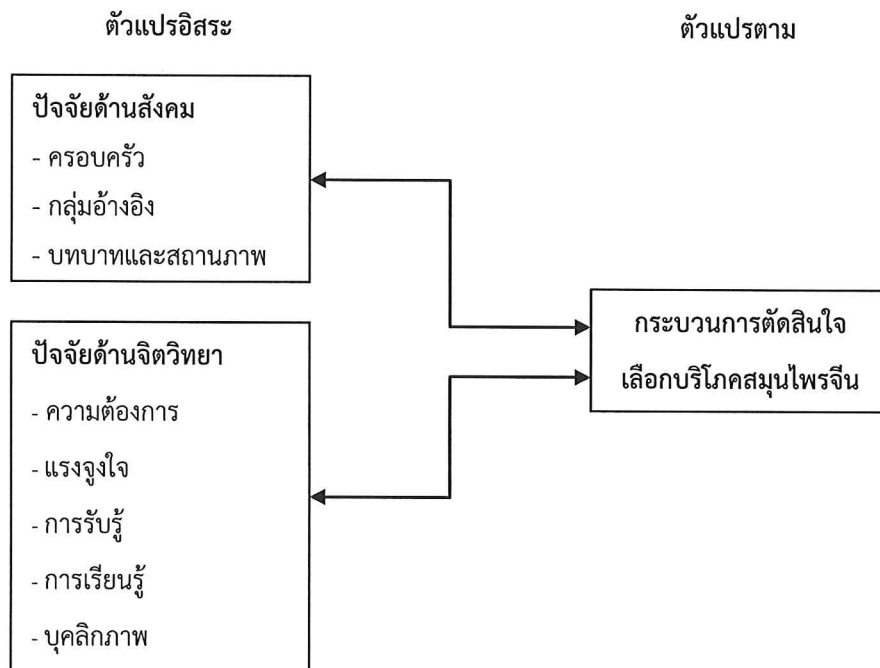
การป้องกัน โดยการแพทย์จีนจะเน้นที่สุขภาพจิตและสุขภาพกายที่แข็งแรง 2. การรักษา คือ การรักษาโรคหรืออาการของโรค โดยมีวิธีการรักษา เช่น การใช้ยาสมุนไพร การฝังเข็ม การรมยา การนวด เป็นต้น

ในปัจจุบันยาสมุนไพรจีนได้รับการยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลก ทั้งประเทศทางตะวันออกและประเทศทางตะวันตก รวมถึงประเทศไทยด้วย การแพทย์จีนและยาสมุนไพรจีนเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ยุคกรุงสุโขทัย โดยมาพร้อมกับคนจีนที่อพยพเข้ามาอาศัยและค้าขายอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก สมุนไพรจีนได้รับความนิยมและแพร่หลายอย่างมากในประเทศไทย (วิชัย โชควิวัฒน์, ขวลิขิต สันติกิจรุ่งเรือง และเย็นจิตร เตชะดำรงสิน, 2549, น. ค-ฉ) เนื่องจากสมุนไพรจีนจะเน้นการรักษาโรคโดยป้องกันการเกิดโรค และสมุนไพรจีนยังมีความปลอดภัยมากกว่ายาแผนปัจจุบันที่ผลิตจากสารเคมี นอกจากนี้สมุนไพรจีนยังสามารถลดผลข้างเคียงของยาแผนปัจจุบันได้อีกด้วย ประโยชน์จากการบริโภคสมุนไพรจีนคือ จะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายแข็งแรงขึ้น ในขณะที่ยาปฏิชีวนะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายอ่อนแอลง (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2558, น. A)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สมุนไพรจีนได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทยที่มีผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก โดยผู้บริโภคมีหลากหลายเหตุผลในการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาพฤติกรรมในการเลือกบริโภคสมุนไพรจีน และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานครที่ตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ที่บริโภคสมุนไพรจีนในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มตัวอย่างจากประชากรผู้บริโภคสมุนไพรจีนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มผู้บริโภคสมุนไพรจีนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ตามการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ W.G.Cochran (ประสพชัย พสุนนท์, 2553) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้างนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการเลือกบริโภคสมุนไพรจีน การตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรของประชาชน และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจบริโภคสมุนไพรจีนของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง บทบาทและสถานภาพ ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ บุคลิกภาพ และทัศนคติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยค้างนี้ทำการศึกษากลุ่มประชากรในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน ได้แก่ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ ญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง และวัฒนา ซึ่งในเขตเหล่านี้มีการบริโภคสมุนไพรจีนกันอย่างกว้างมากกว่าเขตชานเมือง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ศึกษาประชากรที่บริโภคสมุนไพรจีนในเขตกรุงเทพมหานคร ในช่วงเดือน กรกฎาคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลา 5 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการบริโภคสมุนไพรจีน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากร จึงใช้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ W.G.Cochran คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 400 คน และเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบของการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ที่ประชากรแต่ละหน่วยมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย และบทความทางวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประยุกต์สร้างข้อคำถามในงานวิจัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมในการเลือกซื้อสมุนไพรจีน ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางจิตวิทยา และกระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน แบบสอบถาม

ดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทดสอบกับกลุ่มประชากรที่บริโภคสมุนไพรจีนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน นอกจากนั้นได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้กลับมา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าการคำนวณเท่ากับ 0.839

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบและนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS โดยใช้สถิติพรรณนาและเชิงสถิติเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายโดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ในการแปลความข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามข้างต้น จากนั้นจึงทำการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน โดยแปลงผลจากค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยสรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67) อายุ 21 - 25 ปี (ร้อยละ 49) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 71) เป็นนักศึกษา (ร้อยละ 52) รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 54) มีการเลือกบริโภคสมุนไพรจีนสูงสุด

2. พฤติกรรมการเลือกบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลข่าวสารโดยบุคคลอื่นแนะนำ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน (ร้อยละ 51) ความถี่ในการเลือกบริโภคสมุนไพรจีนต่ำกว่า 5 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 82) มูลค่าเฉลี่ยต่อครั้งไม่เกิน 1,000 บาท (ร้อยละ 81) วัตถุประสงค์หลักในการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีนคือ เพื่อบำรุงร่างกาย (ร้อยละ 64) เลือกบริโภคสมุนไพรจีนผ่านช่องทางร้านค้าทั่วไป (ร้อยละ 56) เลือกทานเมื่อจำเป็นเท่านั้น (ร้อยละ 33) ภายหลังการบริโภคสมุนไพรจีน ผลที่ได้รับ คือ สุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ (ร้อยละ 48)

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจบริโภคสมุนไพรจีนของประชากร ในเขตกรุงเทพมหานคร

กระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมซึ่งมีค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ 0.489 ครอบครัวมีความสัมพันธ์สูงสุด เท่ากับ 0.489 สำหรับปัจจัยทางจิตวิทยา มีค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ 0.648 การเรียนรู้ มีความสัมพันธ์สูงสุด เท่ากับ 0.639 โดยปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน มีค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ 0.566

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางจิตวิทยาส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธชาติ อินทร์บำรุง (2553) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการรับรู้ที่มีความสัมพันธ์รองลงมาจากการเรียนรู้ในงานวิจัยครั้งนี้ ในด้านของปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกบริโภคสมุนไพรจีน โดยครอบครัวมีความสัมพันธ์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ou Liyun (2556) ที่ระบุว่าผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือคนในครอบครัว สำหรับในด้านพฤติกรรมการซื้อ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อสมุนไพรจีนน้อยกว่าเดือนละครั้ง ครั้งละไม่เกิน 500 บาท และซื้อเพื่อรักษาอาการร้อนใน เพิ่มความสดชื่นและบำรุงร่างกาย ซึ่งค่อนข้างใกล้เคียงกับ

ผลการวิจัยพฤติกรรมกรรมการบริโภคน้ำมันพืชในครั้งนี ในขณะที่ยังมีส่วนประสมทางการตลาดไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมากเท่าที่ควรและผู้วิจัยไม่นำเอาตัวแปรดังกล่าวเข้ามาศึกษาในกรอบแนวคิดการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากสมุนไพรมันเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาด้วยแพทย์แผนทางเลือก โดยไม่ใช่สารเคมีใดๆ เป็นวิธีการที่มีความปลอดภัยสูง จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อผู้บริโภคสมุนไพรมัน เช่น ปัจจัยทางวัฒนธรรม เพื่อให้ผลการศึกษารอบคลุมการอธิบายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกบริโภคสมุนไพรมัน
2. เนื่องจากขอบเขตด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษานี้จำกัดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคน้ำมันพืชในจังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบว่ามีพฤติกรรมแตกต่างกันหรือไม่

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ และทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

บรรณานุกรม

- ปาริสา หวันใจหยิน. (2553). การดูแลสุขภาพแนวใหม่ ใกล้ชิดธรรมชาติ ศาสตร์แห่งแพทย์ทางเลือก. กรุงเทพฯ: ฟิล กูด.
- พุทธิชาติ อินทร์บำรุง. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคภายในตลาดนัดธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมฆม สอดส่องกฤษ. (2558). ข้อมูลสมุนไพรมัน. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วิชัย โชควิวัฒน์, ขวลิต สันติกิจรุ่งเรือง, เย็นจิตร เตชะดำรงสิน (บก.). (2549). ตำรับยาจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย (เล่ม 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานการแพทย์ทางเลือก. (2558). สถานการณ์การแพทย์ทางเลือกในประเทศไทย. ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2558, จาก http://www.thaicam.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=115&Itemid=116
- Ou Liyun. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดกับพฤติกรรมการซื้อสมุนไพรมันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจอาเซียน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.